

vliegende insecten. In de valkerij werd hij weinig gebruikt, zoowel omdat hij niet zeer vlug is in het grijpen der vogels, als om zijne eigenschap, dat hij den buit ongemoeid laat, wanneer hij groote insecten ontmoet, die hij alsdan bij voorkeur vervolgt en vangt." Dr. Jac. P. Thijssse schrijft in „Het Vogeljaar" (1923) op blz. 404: (De boomvalk) „is in de afgelopen eeuw langzamerhand een vreedzaam entomoloog geworden, een brave insectenvanger. In de boeken van een eeuw geleden staat hij nog gebrandmerkt als zwaluwenbeler en leeuwerikmoordenaar en de Duitschers noemen hem zelfs nu nog Lerchenfalk, maar dat is allemaal lang geleden en hij vergenoegt zich tegenwoordig met meikevers en waterjuffers." De interessante voedselgegevens, blijkende uit maagonderzoek, die L. Tinbergen geeft in „Roofvogels" (blz. 35) toonen evenwel duidelijk aan, dat Dr. Thijssse hem hier iets al te „braaf" voorstelt en dat zangvogeltjes nog steeds een voorname plaats op zijn menu innemen. Wat er van zij, op 27 April zagen wij boven een bepaald gedeelte van de Maas bij Oost-Eijsden een 3-tal torenvalken vlak boven 't water af en aanvliegen. Regelmatig gingen de vogels in rechte lijn een eind stroomaf en keerden dan eveneens in rechte lijn weer terug. Slechts nu en dan streek er eens eentje even met een boog over land, zonder evenwel te gaan zitten. Meer dan een uur lang hebben we door den kijker dit spelletje gadegeslagen en toen we tegen den avond vertrokken, duurde het nog steeds voort. Mogelijk was het ook al een heelen tijd aan den gang, vóór wij er kwamen.

Wat de vogels daarbij voorhadden? We kunnen niet met zekerheid zeggen, dat ze iets vingen, al kregen we wel eenigszins den indruk, dat ze af en toe 'n poot uitstrekten. De spiegeling van het water, waar ze vlak overheen vlogen (net zooals zwaluwen dat wel doen) zal er wel toe hebben bijgedragen, dat we niet alle bewegingen van bek en pooten konden waarnemen. Mogelijk kunnen de volgende aanhalingen uit Naumann: „Naturgeschichte der Vögel Mitteleuropas", Band V, eenige opheldering verschaffen (de spatiëring is van mij).

„Nach Ziemer's Beobachtungen lebt er wochenlang, nämlich etwa von Ende Mai bis gegen Mitte Juli fast nur von Insekten, auf die er ganz nach Art der Rauchschwalben jagt, indem er über grossen Waldwiesen in geringer Höhe hin und her, auf und ab streicht und mit schnellem Stosz schräg von oben die grösseren Insekten..... im Fluge fängt."

„Er fängt auch Heuschrecken, Maikäfer und andere grosse Insekten im Fluge und jagt danach oft bis spät in die Abenddämmerung. In der Nähe des Waldes in dem er brütet, ober Wiesen, Flüssen und Teichen sieht man ihn seine Insektenjagden bei heiteren Frühlingsabenden oft betreiben. Er zeigt dabei nach Liebe eine Beharrlichkeit, die er bei der Jagd auf höheres Wild nicht beweist. Ein Leckerbissen sind ihm die grossen Wasserjungfern, deren Jagd ihn bisweilen Stundenlang beschäftigen kann."

Zouden onze vogels werkelijk op de libellenjacht geweest zijn?

Oudemans geeft in „De Nederlandsche Insecten" als vliegtijd voor libellen op Mei—Juli (Aug.). 27 April is dus wel een erg vroege datum!

De heer Grégoire vraagt ten slotte, hoe z.g. een-eiige tweelingen ontstaan en hoe 't staat met de ploëdie van deze wezens. De heer Waage beantwoordt deze vraag, door te vertellen, hoe de bevruchte eicel zich deelt en een meercellig stadium ontstaat. Splijt 't meercellige embryo in 2 deelstukken, dan kan elk deel uitgroeien tot een volkomen wezen en ontstaat een identieke of één eiige tweeling. Waar de cellen in erfelijk opzicht, in genotype, gelijk zijn, zullen de twee wezens ook in genotype gelijk zijn. Spr. geeft dan een treffend voorbeeld, hoe 't milieu, de aanleg van een identieke vrouwelijke tweeling niet veranderde. Waarom juist identieke tweelingen een zeer gewild studie-object vormen voor den geneticus is hierdoor duidelijk. Kleine verschillen, o.a. in vingerpatroon, meent men den laatsten tijd toch te kunnen constateeren. Waar de bevruchte eicel diploïd is zijn alle hieruit door gewone deeling ontstane cellen diploïd, dus ook de beide wezens.

De Voorzitter sluit hierop de vergadering.

VERSLAG DER ENTOMOLOGISCHE VERGADERING

OP ZATERDAG 11 DEC. 1943,

Aanwezig: Mej. W. van de Geyn en de heeren: Rector Jos. Cremers, E. Kortebos, J. Maessen, Br. Christoforus, H. Sanders, J. van Hoven, S. Parren, Ed. Schoenmakers, M. Delnoye, W. Prick, W. Onstenk, C. Willemse, E. van Maastricht en G. Prick.

Rector Cremers is voor het eerst na zijn ziekte weer in ons midden en zit de vergadering voor.

De heer Willemse heeft het eerste deel der „Faune de l'Empire français" meegebracht; dit handelt over de Orthoptéroïdes de l'Afrique du Nord en is zoo juist, in 1943, verschenen.

De heer Onstenk laat een vrouwelijk ex. zien van de watertor, *Dytiscus circumflexus* F., dat ongegroeide dekschilden vertoont. Normaal zijn de dekschilden der wijfjes in tegenstelling met de mannetjes juist voorzien van een tiental tot halverwege het midden overlangs loopende groeven. Vervolgens vertoont hij een afwijkende libel, *Aeschna cyanea* Müll., die in de anaaldriehoek 5 cellen bezit, benevens een ex. van *Ranatra linearis* L., gevangen te Limmel.

De heer Delnoye heeft in het afgelopen seizoen de volgende voor Limburg zeldzame vlinders gevangen: de pijlstaart *Deilephila lineata* F. var. *livornica* Esp., die slechts een paar maal in ons land op trek werd waargenomen; een drietal soorten van *Xylinia*: *semibrunnea*, *furcifera* en *ornitopus* en 2 ♂ exemplaren van de kromzitter *Brachionycha sphinx*.

Vervolgens vertelt de heer van Boven over nieuwe vindplaatsen van zeldzame mierensoorten,

waarvoor wij verwijzen naar het eensluitend artikel, dat later in dit blad verschijnt.

De heer **Sanders** doet namens den heer Cobben uit Roermond een mededeeling over nieuwe vindplaatsen van zeldzame wantsen-soorten in het jaar 1943.

Sigara hellensi C. Shlb. — Maasniel.

Notonecta lutea Müll. — Heel. Wordt door sommigen als ijsstijdrelict beschouwd. In 1938 werd deze opvallende soort voor het eerst sinds 20 jaar gevangen te Denekamp.

Notonecta maculata F. — Maasniel. In groot aantal in 2 beken; voornamelijk op een plaats zonder plantengroei, hetgeen hieruit te verklaren zou zijn, dat deze soort de eieren niet in plantenweefsels legt.

Naucoris cimicoides L. — Heel. 17 November werd één exemplaar gezeefd uit mos aan den rand van een ven. Kan dit misschien duiden op een overwintering buiten het water?

Mesovelia furcata Muls. — Maasniel.

Velia currens F. — Maasniel. Macr. 2 ♂♂ en 5 ♀♀.

Stenodema virens L. — Roermond.

Camptobrochis punctulatus Fall. — St. Odiliënberg.

Plagiognathus fulvipennis Kbm. — Roermond.

Gerris odontogaster Zett. — Heel.

Ischnodemus sabuleti Fall. — In Midden-Limburg verbreid, op vochtige plaatsen in bladscheede van verdord riet. Op 6 December 1943 werden nog een groot aantal larven aangetroffen in de scheede van verdord riet, ofschoon de temperatuur een dag tevoren ongeveer -5° C was geweest.

Chilacis typhae Perr. — Beesel. In groot aantal op typhae-kolven.

Raglius quadratus F. — Linne.

Drymus piceus Fl. — Haelen. Deze soort is in 1941 voor het eerst in ons land gevonden te Winterswijk.

Berytinus hirticornis Brullé. — Linne, Boekoel, St. Odiliënberg.

Eusarcotis melanocephalus F. — Maasniel. In groot aantal op moerasandoorn. Deze soort was tot nu toe alleen uit Zuid-Limburg bekend.

Eremocoris plebejus Fall. — St. Odiliënberg.

Carpocoris pudicus Poda. — Herkenbosch, Linne, Posterholt.

Naar aanleiding van een vraag van den heer W. Prick doet de heer **Sanders** enkele mededelingen over *Myrmica schencki* Em.

Deze knoopmier is in Midden-Limburg heel gewoon. Als bewijs hiervoor kan gelden de vondst van 7 nestkokertjes alleen in 1943 (v. Boven, Parren, Sanders). *Myrmica schencki* Em. is de eenige mier in ons land, waarvan bekend is, dat ze de eigenaardige gewoonte heeft, om nestkokertjes te vlechten bij den toegang tot het nest. Over het algemeen gelden deze kokertjes als zeldzaam. Hierna laat hij 2 dergelijke kokertjes circuleeren.

Vroeger werd deze mier veel verwisseld met *Myrmica lobicornis*.

Stärcke heeft *Myrmica schencki* voor ons land

ontdekt. Met absolute zekerheid is deze mier, zooals voor de meeste *Myrmica*'s geldt, alleen te determineren als men er ♂♂ bij heeft.

Verder toont hij enkele mermitogynen van de gele weidemier met er naast ter vergelijking, de gewone ♀♀ en een collectie *Pompiliden*, gevangen in de maanden Juli, Augustus, September 1943.

Van deze familie zijn in ons land 53 soorten bekend. Dr. J. Wilcke beschreef ze in een zeer duidelijke verhandeling: *De Nederlandsche Pompilidae*, Wageningen 1943.

Begin Aug. ving ik te Roermond een soort, die Dr. J. Wilcke naderhand determineerde als *Aporoides sericeus* Lind., nieuw voor de fauna van Nederland. Deze soort komt, hoewel onder een anderen naam, reeds één keer in de literatuur voor. In het verslag over het Maasonderzoek 1918 staat als eenige Pompiliden-vangst: *Pompilius sericeus* v. d. Lind. Deze zou gevangen zijn tusschen Roermond en Steyl, een nogal vage plaatsaanduiding. Of de determinatie indertijd goed was? Dit zal wel niet meer te controleren zijn. In elk geval bevindt het exemplaar zich niet in het Maastrichter Natuurhistorisch Museum. Volgens mededeeling van Rector Cremers is het materiaal van het Maasonderzoek in verschillende collectie's in den lande terechtgekomen.

Tot slot laat Mej. van de Geyn een aantal parasitaire mijtenlarven circuleeren, door den heer van Eyndhoven gedetermineerd; benevens eenige vergrootte foto's daarvan, n.l. de 6-pootige larve van een watermijt, die in dit stadium van ontwikkeling niet nader te determineren is. Deze larve zat op een libel, maar komt ook op andere insecten voor. De andere mijtenlarven zaten op de huid van een vleermuis, de laatvlieger, en hooren respectievelijk tot *Otonyssus flavus* en *O. puniceus* benevens *Macronyssus biarcuatus*.

Zuid Limburgsche Flora

1935—1944.

door

A. DE WEVER.

(I).

Voor liefhebbers der wilde flora is 't van bijzonder belang, als soorten, die men lang verloren waande, op een goeden dag weer teruggevonden worden.

Tot ongeveer 30 jaar geleden kroop Groot e Wolfsklauw meters ver in 't mos onder de pijnboomen bij Schinveld, Jabeek en Brunssum. Zij verminderde hier jaarlijks door niet voldoende gekende oorzaak, om in 1926 geheel te verdwijnen. Verleden jaar troffen A. Gielkens en C. Raes haar weer aan te Brunssum, achter den vischvijver bij 't zwembad. 't Is nog maar een struik van een paar meter omtrek en vermoedelijk eerst 4 jaar oud. Zij kan hier uit sporen ontstaan zijn, uit N. Nederland met jonge coniferen aangevoerd. 't Is ook mogelijk, dat sporen uit de vroegere vindplaatsen zijn overgewaaid. 't Kan toch wel 12 jaar duren, eer zich de spore tot ondergrondse voorkiem ontwikkeld heeft.

Zij kruipt hier tusschen wat Struik- en Dop-